Instanța de fond: Judecătoria Chișinău sediul Central judecător Gheorghe Mîțu

Dosarul nr. 2ai-6/24

2-21103863-02-2ai-04012024

D E C I Z I E

05 martie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Având în componență:

Președintele completului , judecătorul Eugeniu Clim

Judecătorii Steliana Iorgov și Olga Cojocaru

examinând apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Central)din 27 noiembrie 2023 cauza civilă prin care s-a respins cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Corabia-Agro" în persoana administratorului Petrov Serghei, cu încasarea din contul acestuia a sumei de 645 223, 87 lei în contul masei debitoare a S.R.L. „Corabia-Agro", -

C O N S T A T Ă :

La 28.07.2023 Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere de chemare în judecată către Petrov Serghei privind atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere ale debitorului insolvabil S.R.L. „Corabia-Agro" prin încasarea din contul pârâtului a sumei creanțelor conform tabelului definitiv al creanțelor în mărime de 645 223, 87 lei.

În motivarea cererii s-a indicat că față de S.R.L. „Corabia-Agro" a fost intentat proces de insolvabilitate, iar în cadrul administrării întreprinderii lichidatorul a constatat insuficiența masei debitoare pentru executarea integrală a creanțelor tuturor creditorilor.

Creditorul Serviciul Fiscal de Stat și-a validat creanțele față de S.R.L. „Corabia-Agro" în sumă totală de 645 223, 87 lei, fiind de fapt și unicul creditor al debitorului insolvabil.

Pârâtul Petrov Serghei deținea funcția de administrator al S.R.L. „Corabia-

Agro” la data intentării procesului de insolvabilitate, fiind în același timp și contabil al acestei societăți comerciale și unic asociat.

La 28 iulie 2023, reprezentantul reclamantului Serviciului Fiscal de Stat a depus în instanţa de judecată cerere privind atragerea la răspundere subsidiară a membrului organului de conducere a debitorului S.R.L. „Corabia-Agro” în persoana administratorului Petrov Serghei cu încasarea din contul acestuia a sumei de 645 223, 87 lei în contul masei debitoare a S.R.L. „Corabia-Agro”.

Indică că, în cadrul şedinţei de validare a creanțelor, au fost validate creanțele Serviciului Fiscal de Stat în sumă de 645 223, 87 lei (inclusiv 340 757, 32 lei - creanță chirografară de rangul III şi *****lei - creanță chirografară de rangul VI), care s-a format în baza dărilor de seamă prezentate de însuși contribuabil şi în baza deciziilor nr. 117/1647 din 15.12.2020 și nr. 663/5387 din 31.12.2021 emise asupra cazului de încălcare a legislației comisă de S.R.L. „Corabia-Agro”.

Având în vedere, că debitorul S.R.L. „Corabia-Agro” nu are debitori, nu dispune de careva bunuri mobile sau imobile în masa debitoare, precum şi nu deține alte mijloace bănești ce ar putea fi îndreptate în vederea stingerii creanțelor creditorilor, reclamantul consideră că unica modalitate de stingere a creanțelor Serviciului Fiscal de Stat este atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, prin prisma art. 247, art. 248 al Legii insolvabilității.

Punctează că, potrivit datelor Sistemului Informaţional Automatizat al Serviciului Fiscal de Stat, director şi contabil al debitorului S.R.L. „Corabia-Agro” este Petrov Serghei, care este pasibil a fi atras la răspundere subsidiară.

Invocă că, administratorul debitorului, Petrov Serghei este pasibil de atragere la răspundere subsidiară în conformitate cu prevederile art. 248 alin. (1) lit. e) și h) al Legii insolvabilității.

Cu referire la temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) al Legii insolvabilității, ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire, reclamantul menționează următoarele.

Reprezentantul reclamantului îşi întemeiază acţiunea în conformitate cu prevederile art. 13 alin. (1) lit. a) din Legea contabilității nr. 113 din 27.04.2007, art. 43 alin. (1) şi (2) al Legii contabilităţii, art. 7 al Legii cu privire antreprenoriat şi întreprinderi nr, 845-XII din 03.01.1992, art. 44, 21 alin. (3), 27 alin. (4) al Legii insolvabilității art. 8 alin. (2) lit. c) Cod fiscal.

Prin deciziile nr. 117/1647 din 15.12.2020 și nr. 663/5387 din 31.12.2021 au fost calculate suplimentar obligații fiscale față de bugetul public național în sumă de 514 134 lei. Prin acțiunile ilegale ale administratorului S.R.L. „Corabia-Agro” privind eschivarea de la calculul și plata obligațiilor fiscale a fost cauzat un prejudiciu bugetului public național în sumă de 645 223, 87 lei.

Enunță că, încălcările constatate prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 117/1647 din 15.12.2020 și nr. 663/5387 din 31.12.2021 emise asupra cazului de încălcare a legislației comise de S.R.L. „Corabia-Agro” reprezintă temei de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. e) al Legii insolvabilității.

Menționează, că decizia menționată supra nu a fost contestată de către debitor şi este document executoriu prin prisma art. 11 lit. j) Cod de executare RM.

Cu referire la nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14, acțiune prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. h) al Legii insolvabilității, reprezentantul reclamantului subliniază că, în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (3), art. 2 al Legii insolvabilității şi conform datelor din Sistemul Informațional Automatizat al Serviciului Fiscal de Stat (contului curent detaliat al debitorului S.R.L. „Corabia-Agro”), acesta nu a efectuat careva plăți în vederea stingerii obligației fiscale calculate în baza dării de seamă (forma TVA 12) prezentată de contribuabil la data de 24.02.2020 pentru perioada fiscală L/1/2020.

Explică, că debitorul s-a aflat în incapacitate de plată începând cu anul 2020.

Respectiv, acesta era obligat în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (3) al Legii insolvabilității, în termen de 30 de zile să depună în instanţa de insolvabilitate cererea introductivă privind intentarea procedurii de insolvabilitate față de sine, obligație neîndeplinită de către debitor, fapt care constituie temei pentru atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere prevăzut la art. 248 alin. (l) lit. h).

Obligaţia debitorului să depună cererea introductivă imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea a unei luni din data survenirii incapacității de plată este stipulată şi în art. 72 alin. (7) din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2017. Astfel, în cazul apariției indiciilor de insolvabilitate, administratorul este obligat să depună imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni, cerere introductivă de intentare a procesului de insolvabilitate dacă asociații nu vor acoperi pierderile.

Reținând cele expuse, reprezentantul reclamantului constată că, prin acţiunile/inacțiunile membrilor organelor de conducere a S.R.L. „Corabia-Agro”, reclamantul Serviciul Fiscal de Stat a fost prejudiciat cu suma de 645 223, 87 lei.

În fine, reprezentantul reclamantul solicită atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a S.R.L. „Corabia-Agro”, în persoana directorului (administratorului), contabilului debitorului, Petrov Serghei, cu încasarea din contul acestuia a sumei de 645 223, 87 lei.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului Serviciul Fiscal de Stat, Valeriu Garbuz s-a prezentat şi a susținut cererea înaintată solicitând admiterea acesteia în sensul formulat.

Pârâtul Petrov Serghei în ședința de judecată nu s-a prezentat, procedura de

citare legală fiind exercitată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Central din 27 noiembrie 2023 s-a respins cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Corabia-Agro” în persoana administratorului Petrov Serghei cu încasarea din contul acestuia a sumei de 645 223, 87 lei în contul masei debitoare a S.R.L. „Corabia-Agro”.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 30 noiembrie 2023 Serviciul Fiscal de Stat a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel și casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 27 noiembrie 2023.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvabilităţii se judecă în instanţă conform normelor generale din prezentul cod, cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia insolvabilităţii.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 din aceiaşi lege, hotărârile şi încheierile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data comunicării/pronunțării şi numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Astfel, potrivit materialelor cauzei, hotărârea contestată cu apel a fost pronunţată la data de 27 noiembrie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la data de 30 noiembrie 2023. Prin urmare, Colegiul civil constată că apelul a fost depus în termenul legal stabilit de art. 8 al Legii insolvabilității.

Potrivit cererii de apel motivată depusă la data de 28 decembrie 2023, indică apelantul că hotărârea instanței de insolvabilitate este emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept precum și cu interpretarea eronată a legii.

Ca temei de înaintare a cererii de apel de către creditorul Serviciul Fiscal de Stat, în persoana directorului adjunct Petru Griciuc se invocă art. 248 alin. (1) lit. e) şi h) a Legii insolvabilității, care prevede că dacă în cadrul procesului sânt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolvabilității/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni: nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14 sau prin ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire.

Creditorul Serviciul Fiscal de Stat solicită atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a S.R.L. „Corabia-Agro” în persoana directorului (administratorului), contabilului debitorului, Petrov Serghei, cu încasarea din contul acestuia a sumei de 645 223, 87 lei.

Solicită admiterea apelului, cu casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Potrivit art. 1 alin. (4) din legea insolvabilității, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 8 alin. (1) şi (6) din legea insolvabilității, hotărârile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului, cu excepțiile prevăzute în prezenta lege. Termenul de apel, precum şi apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanţei de insolvabilitate.

Cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condiţiile examinării cauzei în primă instanţă. Instanţa de apel poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel şi de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepţiile stabilite în prezenta lege.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit art. 373 din Codul de procedură civilă CPC, (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Colegiul judiciar verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe în raport cu prevederile art. 238-241 CPC RM constată că, dispozițiile procedurale sus-invocate au fost respectate în tot, astfel instanţa de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părţi, a constatat şi elucidate pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, concluziile instanţei de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Din materialul probator rezultă că, la data de 28 iulie 2023 Serviciul Fiscal de Stat a depus în instanţa de judecată cerere privind atragerea la răspundere

subsidiară a membrului organului de conducere a debitorului S.R.L. „Corabia-Agro” în persoana administratorului Petrov Serghei cu încasarea din contul acestuia a sumei de 8645 223, 87 lei în contul masei debitoare a S.R.L. „Corabia-Agro”.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Central din 27 noiembrie 2023 s-a respins cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Corabia-Agro” în persoana administratorului Petrov Serghei cu încasarea din contul acestuia a sumei de 645 223, 87 lei în contul masei debitoare a S.R.L.„Corabia-Agro”.

Colegiul Civil apreciază ca fiind justă și întemeiată soluția instanței de insolvabilitate, or, conform art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilității, dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolvabilității/ lichidatorului instanța de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni: a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului; d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate; e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei; f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14; i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Astfel, Colegiul Civil menționează că pentru a stabili vina și atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere și/sau de supraveghere a debitorului urmează să fie întrunite anumite condiții și anume: să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapt ilicit și prejudiciu, iar fapta să fie săvârșită cu vinovăție. Iar în caz de pluralitate, răspunderea persoanelor indicate este solidară, cu condiția ca apariția stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul ori au deținut poziția, ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului.

Instanța de apel remarcă faptul că, răspunderea subsidiară reprezintă o formă a răspunderii juridice clasice, iar atragerea persoanei culpabile la măsurile coercitive ale statului prin intermediul instanțelor de judecată presupune stabilirea

prin probe pertinente și concludente a următoarelor elemente esențiale: fapta ilicită, vinovăția, legătura cauzală dintre faptă și urmările provocate.

Prin urmare, aceste condiții generale și speciale ale răspunderii civile delictuale și cumulativ cu acestea, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar ca aceste persoane să fi deținut calitatea de membru al organelor de conducere a debitorului insolvabil în sensul specificat la art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilității la data intentării procesului de insolvabilitate sau pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Astfel, din prevederile art. 247 alin. (2) din Legea insolvabilității rezultă că prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Conform art. 1398 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la data apariţiei raportului juridic litigios), cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

Reieșind din sensul normelor legale precitate se denotă că, legislația civilă statuează vizavi de apariţia obligaţiei de reparare a prejudiciilor cauzate urmare a unei fapte ilicite. Norma generală în baza căreia se realizează acest fapt este cuprinsă în art. 1398 din Codul civil şi impune întrunirea următoarelor elemente ale delictului civil: existenţa prejudiciului, a faptei ilicite, a legăturii cauzale dintre prejudiciul invocat şi fapta ilicită, vinovăţia.

În calitate de temei de drept pentru atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a S.R.L.„Corabia-Agro” sunt invocate prevederile art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilității lit. e), - ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire; f) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14.

Astfel, este de reținut că potrivit cererii de atragere la răspundere subsidiară, apelantul a invocat faptul că membrii organelor de conducere se eschivează de a transmite documentele contabile a debitorului.

Cu referire la temeiurile de atragere la răspundere subsidiară prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității invocat de reclamant în cererea de chemare în judecată şi imputat pârâtului, ce se referă la ținerea unei contabilități [...] contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire, instanţa de judecată relevă că reclamantul nu a argumentat şi nici nu a menționat cum anume pârâtul a comis acest delict, iar la dosar lipsesc în acest sens careva probe pertinente şi admisibile din care ar

rezulta comiterea de către pârât a faptelor prevăzute de art. 248 alin. (1), lit. e) din Legea insolvabilității, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Prin deciziile nr. 117/1647 din 15.12.2020 și nr. 663/5387 din 31.12.2021 au fost calculate suplimentar obligații fiscale față de bugetul public național în sumă de 514 134 lei. Prin acțiunile ilegale ale administratorului S.R.L. „Corabia-Agro" privind eschivarea de la calculul și plata obligațiilor fiscale a fost cauzat un prejudiciu bugetului public național în sumă de 645 223, 87 lei.

În acest sens, odată cu instituirea perioadei de observație şi expedierii în adresa administrației debitorului a ordinului cu privire la întreprinderea unor acțiuni de aplicare a măsurilor de asigurare, administratorul şi fondatorul S.R.L. „Corabia-Agro", nu au prezentat administratorului provizoriu documentele financiar-contabile solicitate, actele de constituire ale întreprinderii, ștampila societății, etc.

În acest sens, instanța de apel remarcă că, potrivit art. 27 alin. (3) al Legii insolvabilității, debitorul are obligaţia de a transmite administratorului provizoriu, în cel mult 3 zile lucrătoare de la cerere, informațiile solicitate de acesta, apreciate ca fiind necesare, cu privire la activitatea şi la patrimoniul său, precum şi documentele activității economice şi documentele de evidență contabilă, care vor fi reţinute de administratorul provizoriu spre documentare.

Potrivit alin. (4) al aceluiași articol, în cazul în care informațiile şi documentele prevăzute la alin. (3) nu sînt prezentate de către membrii organelor de conducere ale debitorului, aceştia vor fi traşi la răspundere patrimonială subsidiară şi/sau penală, sau contravenţională, în modul stabilit de lege, iar administratorul provizoriu desemnat va reconstitui, în măsura posibilităţilor, informaţiile şi/sau documentele, cheltuielile urmînd a fi încasate din contul persoanelor culpabile.

În acest sens, Colegiul Civil remarcă că, nu au fost prezentate probe pertinente şi admisibile care să dovedească faptul că starea de insolvabilitate a fost cauzată anume prin aceste fapte. Astfel, nu a fost dovedită existenţa legăturii cauzale directe între faptele ilicite imputate şi insolvabilitatea S.R.L. „Corabia-Agro".

Prin urmare, nu poate fi imputabil intimatului, faptul neprezentării documentelor contabile în condițiile în care nu au fost prezentate careva probe care să certifice faptul că debitorul și/sau pârâtul ar fi fost atrași la răspundere contravențională în baza art. 295 Cod contravențional pentru încălcarea regulilor de organizare şi de ținere a contabilității, de întocmire şi prezentare a rapoartelor financiare sau la răspundere pentru încălcare fiscală în baza art. 257 Cod fiscal pentru încălcarea regulilor de ţinere a contabilităţii şi a evidenţei în scopuri fiscale.

Or, faptul că la materialele cauzei a fost prezentat actele de control și deciziile asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către S.R.L.„Corabia-Agro” probează doar comiterea anumitor abateri care au fost sancționate.

La rândul său sancțiunile aplicate în temeiul deciziilor nu au putut genera starea de insolvabilitate a S.R.L „Corabia-Agro” şi nici nu se încadrează în componenţa delictuală specială prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității.

De asemenea, Serviciul Fiscal de Stat nu a demonstrat legătura cauzală dintre temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității şi cauzarea stării de insolvabilitate.

Prin urmare, cu referire la temeiul prevăzut de art. 248. alin. (1), lit. e) din Legea insolvabilității, instanţa de judecată a stabilit cert că, la caz, nu sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale față de pârâți.

Cu referire la temeiul invocat de apelant precum că intimatul urmează a fi atras la răspundere subsidiară în temeiul art. 14 și 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, pentru nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate, Colegiul Civil îl va aprecia ca fiind unul declarativ și neîntemeiat.

În această ordine de idei, Colegiul civil va reține că potrivit art. 10 alin. (1), (2) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, intentarea unui proces de insolvabilitate presupune existenţa unui temei. Temeiul general de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului.

Potrivit art. 14 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art. 10. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă şi în cazul în care: executarea integrală a creanţelor scadente ale unui sau ale mai multor creditori poate cauza imposibilitatea satisfacerii integrale la scadenţă a creanţelor celorlalţi creditori; în cadrul lichidării, care se efectuează conform altor legi, devine evident că debitorul nu poate satisface integral creanţele creditorilor. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) şi la art. 10 alin. (2). Dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile şi în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislaţia în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociaţii cu răspundere nelimitată şi lichidatorii debitorului răspund subsidiar în faţa creditorilor pentru obligaţiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (3). Aceste persoane sunt trase la răspundere penală în conformitate cu legea.

Reieşind din prevederile art. 15 alin. (1) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, în cazul insolvabilității debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au

dreptul de a da indicații obligatorii pentru debitor ori care pot influența în alt mod acțiunile debitorului (insolvabilitate intenționată), aceștia poartă răspundere subsidiară solidară față de creditori în măsura în care bunurile debitorului sunt insuficiente pentru executarea creanțelor creditorilor.

Respectiv, în vederea determinării începerii curgerii termenului de depunere a cererii introductive, este necesar pentru început de a fi stabilit momentul survenirii temeiului de intentare a procesului de insolvabilitate în raport cu societatea debitoare.

Conform art. 2 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, incapacitate de plată este definită ca fiind - situație financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a-şi executa obligațiile pecuniare scadente, inclusiv obligațiile fiscale.

Incapacitatea de plată este, de regulă, prezumată în cazul în care debitorul a încetat să efectueze plăți.

Reieșind din natura temeiului juridic de atragere la răspundere subsidiară a pârâților instanța evidențiază că, în speță obiectul probațiunii reprezintă totalitatea faptelor material-juridice şi procesuale ce necesită a fi constatate pentru soluționarea justă a litigiului.

Prin urmare, incapacitatea de plată invocată urmează să fie demonstrată prin probe determinate în sensul art. 117 din Codul de procedură civilă, inclusiv prin: extras din contul bancar curent al debitorului, alte înscrisuri din care rezultă încetarea efectuării de plăți de către debitor, etc.

Totodată, obiectul probaţiunii va cuprinde şi probe din care să rezulte fără echivoc care este momentul survenirii incapacităţii de plată a debitorului. Or, reieşind din sensul art. 14 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, obligaţia debitorului să depună cerere introductivă devine scadentă imediat momentului survenirii temeiului de intentare a procesului de insolvabilitate şi continuă că poarte acelaşi caracter pe parcursul a 30 de zile din data survenirii temeiurilor indicate în articol la alin. (2) şi la art. 10 alin. **(**2**).**

O altă componentă a probaţiunii în litigiul privind atragerea la răspundere subsidiară o va constitui identificarea volumului creanţelor apărute de la momentul neexecutării obligaţiei de depunere a cererii introductive de către administratorul statutar al persoanei insolvabile până la intentarea procesului de insolvabilitate prin hotărâre a instanţei de judecată. Or, culpa pârâtului nu poate excede aceste limite, reieşind din condiţia inserată la art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012.

Sarcina probaţiunii în sensul descris incubă anume deponentului cererii privind atragerea la răspundere subsidiară, în temeiul aceluiaşi art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Importanţa probaţiunii este una semnificativă, deoarece răspunderea subsidiară, ca specie a răspunderii delictuale civile, nu poate opera din oficiu şi nici nu poate fi prezumată în baza unor declaraţii expuse de către lichidatorul societăţii debitoare sau de către creditori.

Inacțiunea prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, adică nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor alin. 14, spre deosebire de celelalte temeiuri, prevăzute în art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității, are specificul său şi anume: inacțiunile prevăzute la acest articol nu duc la apariția stării de insolvabilitate, or, anume apariția acestei stări de insolvabilitate îl obligă pe administratorul societății comerciale să depună cerere introductivă; nedepunerea cererii introductive, duce la încasarea doar a obligațiilor, apărute după expirarea termenului prevăzut la art. 14, alin. (3) din Legea insolvabilității, neavând relevanță suma creanțelor validate în cadrul procesului de insolvabilitate.

Corespunzător, pentru atragerea la răspundere subsidiară prin prisma acestui articol, urma a fi stabilită data survenirii stării de insolvabilitate, termenul limită de depunere a cererii introductive, obligațiile, apărute după expirarea acestui termen.

Din sensul normelor de drept, citate mai sus, se atestă că, pentru identificarea neexecutării obligației administratorului unei societăți comerciale de a depune cerere introductivă, urmează inițial de a fi determinat concret momentul survenirii temeiurilor de insolvabilitate în raport cu activitatea debitorului.

Apelantul, Serviciul Fiscal de Stat, în cererea sa indică că administratorul întreprinderii S.R.L.„Corabia-Agro”, Petrov Serghei urma să depună cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate în termen de 30 de zile din 24.03.2020.

La caz se constată că, acest argument este întemeiat or, deşi apelantul a indicat că, din 24.03.2020 administratorul Petrov Serghei avea 30 de zile, termen limită de depunere a cererii introductive, însă acest fapt nu reprezintă şi faptul că întreprinderea S.R.L.„Corabia-Agro”, în acea perioadă, a fost în incapacitate de plată, alte argumente pertinente în susținerea cererii de chemare în judecată în temeiul art. 248 alin. (1) lit. h) al Legii insolvabilității apelantul nu a indicat.

Astfel, raportând normele legale mai sus enunțate la circumstanțele cauzei, s-a constatat cu certitudine că pârâtul nu a încălcat prevederile legale menționate *supra* şi au manifestat diligența corespunzătoare în vederea înaintării cererii introductive.

Cu toate acestea, apelantul la înaintarea acțiunii nu a prezentat probe pertinente şi admisibile care să dovedească faptul că este cunoscut momentul survenirii incapacității de plată a debitorului şi că, ulterior expirării termenului de înaintare obligatorie a cererii introductive, creanțele față de reclamant s-au majorat.

Astfel, neexecutarea deciziilor Serviciului Fiscal de Stat asupra cazului de încălcare a legislației fiscale comisă de către S.R.L.„Corabia-Agro” de sine stătător

nu este susceptibilă să demonstreze incapacitatea de plată a societății la data indicată. Survenirea temeiului general de intentarea a procesului de insolvabilitate poate fi determinat doar în coraport cu starea financiară generală a societății comerciale, existenţa sau lipsa bunurilor mobile şi imobile, a rulajelor financiare pe conturile bancare deținute, precum şi alte date care descriau tabloul patrimonial al debitorului la data indicată.

Prin urmare, instanța de insolvabilitate corect a stabilit că în speță, nu a fost dovedită existenţa legăturii cauzale directe între faptul nedepunerii cererii introductive şi insolvabilitatea S.R.L.„Corabia-Agro” și solicitarea apelantului nu întrunește temeiurile de atragere la răspundere subsidiară a pârâților prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Totodată, se reține că nu au fost prezentate probe precum că intimatul ar fi fost atras la răspundere contravențională în baza art. 288 Cod contravențional pentru nedepunerea cererii introductive în termenul stabilit de lege.

Prin urmare, reieșind din faptul că nu a fost demonstrat când anume a început incapacitatea de plată a S.R.L.„Corabia-Agro”, nu poate fi determinat nici momentul apariției obligației debitorului de a înainta cerere introductivă.

În ceea ce privește atragere la răspundere subsidiară - dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată, se impune drept necesară stabilirea următoarelor circumstanţe: momentul inițial şi cel final în limitele cărora a avut loc continuarea activității întreprinderii insolvabile, actele de dispoziție în virtutea cărora expres a fost desfășurată în continuare activitatea aducătoare de prejudiciu întreprinderii de referință, legătura cauzală între activitatea desfăşurată şi prejudiciul sub formă de incapacitate de plată a debitorului, intenţia de a aduce întreprinderea la incapacitate de plată, incidenţa termenul de prescripţie extinctivă.

La caz se atestă că, referitor la acest temei apelantul nu a anexat şi nici nu a explicat cum anume pîrîtul a dispus continuarea unei activitătţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată. La fel, Serviciul Fiscal de Stat nu a explicat care anume activitate a debitorului a dus la incapacitatea de plată a acestuia, când a fost dispusă această activitate şi cum se încadrează în termenul prevăzut de ari. 247 alin. (2) din Legea insolvabilități - 24 de luni anterioare intentării procesului.

Respectiv, în speța dedusă judecății nu sunt întrunite condițiile tragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil în baza temeiului analizat.

Prin urmare, instanţa de insolvabilitate just a conchis asupra netemeiniciei cererii de atragere la răspundere subsidiară şi a respins acțiunea.

Urmează a fi supus criticii afirmaţiile apelantului că, instanţa nu s-a expus asupra argumentelor invocate de apelant, deoarece din hotărârea contestată se

atestă cu certitudine că prima instanţă a oferit răspunsuri la fiecare argument indicat în cererea de atragere la răspundere subsidiară.

Astfel, instanţa de fond a supus aprecierii toate argumentele invocate de către apelant în cererea de atragere la răspundere subsidiară, identificând care sunt condițiile atragerii la răspundere subsidiară, și stabilind că în speță, cererea de atragere la răspundere subsidiară nu reține circumstanțele și/sau împrejurări de facto cărora li s-a datorat survenirea stării de insolvabilitate a întreprinderii debitoare.

În consecință, Colegiul conchide că toate argumentele apelantului invocate în apelul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea hotărârii contestate şi urmează a fi respinse.

Față de cele ce preced şi având în vedere faptul că, instanţa de insolvabilitate a constatat şi elucidat pe deplin circumstanţele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat corect normele de drept material şi procedural, pronunțând o hotărâre legală şi întemeiată, iar temeiurile invocate de către apelant sunt neîntemeiate, Colegiu civil al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menține hotărârea contestată.

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. a) din CPC, Colegiul civil,-

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Central din 27 noiembrie 2023 prin care s-a respins cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Corabia-Agro” în persoana administratorului Petrov Serghei, cu încasarea din contul acestuia a sumei de 645 223, 87 lei în contul masei debitoare a S.R.L. „Corabia-Agro”.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

Preşedintele completului, judecătorul Eugeniu Clim

Judecătorii: Steliana Iorgov

Olga Cojocaru